

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
Gréckokatolícka teologická fakulta

Curriculum vitae a VPCH

J.E. Mons. Dr. h. c. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD.

gréckokatolícky prešovský arcibiskup a metropolita
Veľký kancelár GTF PU v Prešove

Spracoval: Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD.

Jeho Excelencia Mons. Dr. h. c. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD.

Dátum a miesto narodenia: 28. október 1953 v Hažine nad Cirochou, okres Humenné

Funkcia: gréckokatolícky prešovský arcibiskup a metropolita, Veľký kancelár GTF PU

Po ukončení gymnázia v Humennom v roku 1973 študoval v rokoch 1973 – 1978 na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave a pripravoval sa na kňazstvo v kňazskom seminári. Dňa 11. júna 1978 bol v Prešove vysvätený na kňaza.

Prvých päť rokov pôsobil ako kaplán v Prešove a potom v rokoch 1983 – 1989 bol správcom gréckokatolíckej farnosti Ľubica. Dňa 18. júna 1987 tajne vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. V rokoch 1989 – 1990 vykonával funkciu prefekta a špirituála v Kňazskom seminári sv. Cyrila a Metoda v Bratislave a zároveň bol kaplánom bratislavskej farnosti. Od roku 1991 študoval na Pápežskom východnom inštitúte v Ríme, kde v roku 1993 získal licenciát z východnej spirituality. V rokoch 1993 – 1994 bol zodpovedný za Exercičný dom sv. Ignáca v Prešove, kde zároveň ako exercitátor dával duchovné cvičenia.

V roku 1994 ho rehoľní predstavení vyslali znova do Ríma, kde pracoval v slovenskom oddelení Vatikánskeho rozhlasu a pritom pokračoval v štúdiu spirituality. V roku 1996 na Pápežskom východnom inštitúte v Ríme obhájil dizertačnú prácu na tému: *P. Michal Lacko SJ – informátor a formátor gréckokatolíkov*. Do kontextu jeho dizertačnej práce treba vložiť aj skutočnosť, že v roku 2002, s povolením svojich rehoľných predstavených, zariadil prevoz telesných ostatkov P. Michala Lacka SJ z Ríma na Slovensko.

Od roku 1997 až do menovania za prešovského gréckokatolíckeho biskupa bol riaditeľom Centra spirituality Východ-Západ P. Michala Lacka SJ v Košiciach, ktoré vybudoval na moderné vedecko-výskumné pracovisko Trnavskej univerzity. Zároveň v rokoch 1997 – 2001 prednášal východnú spiritualitu na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove a v rokoch 1998 – 2002 bol pedagógom aj na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave. V roku 1998 sa stal spoluzakladateľom Ikonopiseckej školy a Spolku ikonopiscov sv. Cyrila a Metoda Slovenska v Košiciach a v roku 1999 bol zvolený za hlavného radcu kontrolnej spolkovej rady, kde pôsobil do roku 2002. Od roku 2001 je zakladajúcim členom Spolku sv. Cyrila a Metoda.

Dňa 11. decembra 2002 ho pápež Ján Pavol II. vymenoval za prešovského gréckokatolíckeho biskupa a 6. januára 2003 prijal z jeho rúk v Bazilike sv. Petra v Ríme biskupské svätenie. Dňa 30. januára 2008 ho Svätý Otec Benedikt XVI. vymenoval za prvého prešovského gréckokatolíckeho arcibiskupa a metropolitu. V tom istom roku, 29. júna prijal v Bazilike sv. Petra v Ríme z rúk Svätého Otca Benedikta XVI. pálium.

Od roku 2004 je členom Vedeckej rady Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. V rokoch 2004 – 2006 bol členom Vedeckej rady Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce bl. Pavla Petra Gojdiča v Prešove Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave.

Od roku 2008 je predsedom Rady hierarchov Prešovskej gréckokatolíckej metropolie *sui iuris* na Slovensku.

Od roku 2008 je stálym členom Synody biskupov v Ríme.
Od roku 2009 je členom Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme.
Bol predsedom Správnej rady Katolíckej univerzity v Ružomberku.

SPOLOČENSKÝ PRÍNOS

Jeho Excelencia Mons. Dr. h. c. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD., prešovský arcibiskup a metropolita, je priamy, úprimný, horlivý a praktický človek s prirodzenou autoritou. Je konštruktívny, pragmatický a všestranne aktívny. Veľkou mierou prispel k tomu, že Gréckokatolícka cirkev na Slovensku bola v roku 2008 povýšená na Metropoliu *sui iuris*. Podnikol konkrétne kroky, aby Gréckokatolícka teologická fakulta ako pracovisko Prešovskej univerzity mohla byť akreditovaná aj zo strany Svätej Stolice, k čomu došlo 28. októbra 2014. Aktívne prispieva k záchrane kultúrneho dedičstva v podobe iniciovania ochrany a rekonštrukcie drevených gréckokatolíckych chrámov na východnom Slovensku, ako aj vyhľadávania vzácných historických dokumentov vo farnostiach Prešovskej archieparchie. Ako prešovský arcibiskup a metropolita dáva dôraz na duchovný život kňazov, rehoľníkov, bohoslovcov a laických veriacich Prešovskej archieparchie. Záleží mu na ľudskej a duchovnej formácii mládeže, rodín, Rómov. Z tohto dôvodu zriadil v Prešovskej archieparchii pastoračné centrá pre ich formáciu. Počas jeho doterajšej služby biskupa a arcibiskupa sa naďalej rozvíja činnosť na poli charity. Aktívne prispieva k budovaniu ekumenických vzťahov.

Zároveň vyvíja konkrétne iniciatívy v investičnej činnosti a v neposlednom rade je stále vedecky činný. Na tomto poli jeho prínos spočíva predovšetkým v zdokumentovaní životných osudov gréckokatolíckych kňazov počas historicky najťažšieho obdobia pre Gréckokatolícku cirkev na Slovensku, keď bola postavená mimo zákon. Najznámejšou jeho vedeckou prácou v tejto oblasti je edícia *Zostali verní. Osudy gréckokatolíckych kňazov*, ktorá je veľkým prínosom k poznávaniu najťažšieho historického obdobia Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, keď bola v druhej polovici minulého storočia totalitným režimom v bývalom Československu postavená mimo zákon.

PUBLIKOVANÉ PRÁCE

Je autorom **12 monografií**:

P. Michal Lacko SJ –informátor a formátor gréckokatolíkov (1997);
Zostali verní – osudy gréckokatolíckych kňazov, 8 dielov kníh (1997 – 2001);
Rehole a kongregácie na Slovensku (1998);
Zostali verní. Osudy gréckokatolíckych kňazov. I. zväzok (1. – 4. diel). Doplnené a rozšírené vydanie (2009).
Zostali verní. Osudy gréckokatolíckych kňazov. II. zväzok (5. – 8. diel). Doplnené a rozšírené vydanie (2011).

Pod hlavičkou Centra spirituality vydal ako editor ***Ďakovný akatist, Akatist, Akatist k Životodarnému Svätému Duchu a Zborník z medzinárodných konferencií J. J. Bazilovič OSBM a M. Lacko SJ.***

Z jeho iniciatívy ako biskupa boli spracované a vydané vzácne publikácie ***Schematizmus Gréckokatolíckej prešovskej eparchie 2004***, ktorý začína novú éru cirkevných schematizmov, ako aj historicky prvý ***Schematizmus Prešovskej gréckokatolíckej metropolie 2008***.

Pred blížiacim sa 200-tým výročím vzniku Prešovskej eparchie a desiatym výročím vzniku Prešovskej metropolie *sui iuris* (2018) inicioval spracovanie a postupné vydávanie historického schematizmu – edície desiatich publikácií Gréckokatolícka cirkev na Slovensku.

Je iniciátorom spracovania a vydania niekoľkých ďalších publikácií: troch o prešovskej gréckokatolíckej katedrále a biskupskej rezidencii a troch o gréckokatolíckych drevených chrámoch na Slovensku.

Je autorom viac ako 250 výstupov v domácich odborných časopisoch a zborníkoch so zameraním na problematiku východnej spirituality a ikonografie, históriu a súčasnosť Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, ako aj viac ako 30 výstupov (príspevkov) v zahraničných časopisoch.

Publikácie Mons. ThDr. Jána Babjaka SJ, PhD. sú často citované v domácej i zahraničnej teologickej a cirkevno-historickej literatúre.

OCENENIA

Cena Prešovského samosprávneho kraja mu bola udelená 19. decembra 2007, ktorú získal za osobný prínos k obnove duchovných a kultúrnych hodnôt na území Prešovského samosprávneho kraja, za formovanie svedomia a rozvoj duchovného života jeho obyvateľov, za budovanie ekumenických vzťahov, podporu charitatívnej a sociálnej oblasti, ako aj za pozitívny vklad k formácii mladej generácie.

Cena primátora mesta Prešov za morálny a duchovný rozvoj spoločnosti, šírenie tolerance, podporu medzikultúrneho dialógu a ekumény, mu bola pri príležitosti jeho životného jubilea udelená 5. novembra 2008.

Prešovská univerzita mu 26. októbra 2010 udelila čestný titul *Doctor honoris causa*.

Universtet kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW) vo Varšave mu 25. apríla 2013 udelil čestný titul *Doctor honoris causa*.

Mons. Ján Babjak SJ bol pozvaný na rôzne vedecké konferencie a akademické podujatia na Slovensku a v zahraničí, kde prednášal na akademickej alebo cirkevnej pôde.

V dňoch 5. – 26. októbra 2008 sa ako metropolita východnej cirkvi zúčastnil ako stály člen Synody biskupov v Ríme na tému *Božie slovo v živote a poslaní Cirkvi*, kde v prítomnosti Svätého Otca Benedikta XVI. predniesol príhovor na tému vzťahu Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku a Božieho slova. Zúčastnil sa a predniesol príspevok aj na biskupských synodách v Ríme v rokoch 2012, 2014 a 2015.

SLUŽBA V CIRKVI A ĎALŠIE AKTIVITY

Počas prípravy blahorečenia prešovského biskupa mučeníka Pavla Petra Gojdiča OSBM bol členom Komisie pre beatifikáciu v službe cenzora.

V roku 2003 sa už počas jeho biskupskej služby úspešne zavŕšil beatifikačný proces biskupa mučeníka Vasil'a Hopka. Prešovský arcibiskup a metropolita je veľkým šíriteľom úcty k blaženým mučeníkom Pavlovi Petrovi Gojdičovi OSBM, ThDr. Vasil'ovi Hopkovi a Metodovi Dominikovi Trčkovi CSsR, čím zároveň zviditeľňuje mesto Prešov a tento región. Svedčí o tom množstvo konkrétnych krokov – jeho publikačná a kazateľská činnosť, výzvy kňazom a veriacim, iniciovanie pomenovaní inštitúcií, ulíc, námestí menami blažených a pod. Na Gréckokatolíckej teologickej fakulte, ktorej je veľkým kancelárom, sa konajú rôzne vedecké konferencie a vedecké projekty o živote a diele blažených mučeníkov. Prevzal pre nich viaceré ocenenia, ktoré im boli udelené in memoriam.

31. januára 2015 oficiálne v Prešove otvoril proces o živote, hrdinských čnostiach, o povesti svätosti a znameniach Božieho sluhu rehoľného kňaza Jána Ivana Mastiliaka CSsR.

Doteraz vysvätil viac ako 100 novokňazov, z ktorých je väčšina absolventov GTF PU.

Na GTF PU v Prešove, po rekonštrukcii a rozšírení, výraznou mierou prispel k zriadeniu nových priestorov fakultnej knižnice.

V rámci Konferencie biskupov Slovenska je predsedom Environmentálnej subkomisie KBS a v rokoch 2003 – 2009 mal za KBS na starosti Rádio Lumen.

Veľmi mu záleží na duchovnej a osobnostnej formácii mládeže. V roku 2004 zriadil gréckokatolícke cirkevné Gymnázium blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča v Prešove, v Juskovej Voli v roku 2005 zriadil Centrum pre mládež, pre ktoré dal kapacitne rozšíriť a zrekonštruovať priestory. V roku 2006 otvoril v Juskovej Voli zároveň Centrum voľného času a Cirkevnú školu v prírode. V roku 2005 zriadil Centrum pre pastoraáciu Rómov v Čičave. V roku 2007 slávnostne posvätil a otvoril Gréckokatolícke mládežnícke pastoračné centrum v zrekonštruovanej a rozšírenej budove na ulici Hurbanistov v Prešove, ktoré slúži predovšetkým na rôzne aktivity pre stredoškolskú a vysokoškolskú mládež v Prešove. V roku 2008 zriadil Centrum pre rodinu na Sigorde pri Prešove.

Inicioval niekoľko veľkých podujatí. Za všetky možno spomenúť aspoň Stretnutie gréckokatolíckych biskupov Európy, ktoré sa v dňoch 25. – 27. októbra 2005 konalo v Prešove a Ďakovnú púť gréckokatolíkov do Ríma v dňoch 23. – 25. marca 2007 pri príležitosti 80. výročia biskupskej vysviacky blahoslaveného prešovského biskupa mučeníka Pavla Petra Gojdiča OSBM.

Na základe jeho pozvaní navštívili Prešov viaceré významné osobnosti cirkevného života zo zahraničia. Za všetky možno spomenúť aspoň niektorých kardinálov: prefektov Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme kardinála, emeritného patriarchu Ignace Moussa I. Daouda a terajšieho prefekta kardinála Leonarda Sandriho, prefekta Kongregácie pre katolícku výchovu Zenona Grocholewského, kardinála Ľubomyra Huzára, kardinála Stanisława Dziwisza, kardinála Jozefa Tomka, známeho odborníka na východnú spiritualitu kardinála Tomáša Špidlíka a ďalšie známe osobnosti.

Inicioval rekonštrukciu a rozšírenie gréckokatolíckej baziliky na Slovensku, ktorá sa nachádza v Lutine. Dňa 16. augusta 2009 bola po rekonštrukcii a rozšírení slávnostne posvätená. Počas jeho biskupskej služby sa začali realizovať viaceré pastoračné a investičné projekty v Prešovskej eparchii a od roku 2008 v Prešovskej archieparchii.